

บทที่ 2

ทฤษฎี แนวคิด และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะกล่าวถึงทฤษฎี และแนวคิดที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ และการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีและงบการเงินของธุรกิจ
2. แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจ

แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีและงบการเงินของธุรกิจ

สุมนา เศรษฐนันท์ (2544) ได้กล่าวถึงข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีและงบการเงินตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ว่า ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นบริษัทจำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด ต้องจัดทำบัญชีดังต่อไปนี้ให้ครบถ้วนถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศกรมทะเบียนการค้า เรื่อง กำหนดชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำ ข้อความ และรายการที่ต้องมีในบัญชี ระยะเวลาที่ต้องลงรายการในบัญชี และเอกสารประกอบการลงบัญชี พ.ศ. 2544

1. บัญชีรายวัน ได้แก่ บัญชีเงินสด บัญชีธนาคาร แยกเป็นแต่ละเลขที่บัญชีธนาคาร บัญชีรายวันซื้อ บัญชีรายวันขาย และบัญชีรายวันทั่วไป
2. บัญชีแยกประเภท ได้แก่ บัญชีแยกประเภทสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ และค่าใช้จ่าย บัญชีแยกประเภทลูกหนี้ และบัญชีแยกประเภทเจ้าหนี้
3. บัญชีสินค้า
4. บัญชีรายวัน บัญชีแยกประเภทอื่น และบัญชีแยกประเภทย่อยตามความจำเป็นแก่การทำบัญชีของธุรกิจ

ผู้ประกอบการธุรกิจในรูปนิติบุคคลจะต้องมีหน้าที่จัดทำงบการเงินประจำปี และนำส่งต่อกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ ทุกกรอบปีบัญชี โดยธุรกิจประเภทบริษัทจำกัด จะต้องจัดทำงบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงของผู้ถือหุ้น และหมายเหตุประกอบงบการเงิน กรณีเป็นบริษัทมหาชนจำกัดต้องจัดทำงบกระแสเงินสดด้วย

All rights reserved

แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจ

การจัดทำรายงานทางบัญชีเพื่อประโยชน์ในการบริหารของผู้บริหารนั้นยังไม่มีข้อกำหนดทางกฎหมายกำหนดไว้ เบญจมาศ อภิสิริภักโญ (2545) และสมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2544) กล่าวเกี่ยวกับการจัดทำรายงานทางบัญชีเพื่อเสนอข้อมูลให้กับฝ่ายบริหารภายในองค์กรธุรกิจว่าวิธีการและรูปแบบในการนำเสนอไม่ได้มีการกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ที่แน่นอน จะจัดทำในลักษณะเชิงวิเคราะห์ ยืดหยุ่นตามความต้องการใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารภายในธุรกิจนั้น และไม่จำเป็นต้องจัดทำตามหลักการบัญชีที่ยอมรับกันทั่วไป

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2544) ระบุว่าข้อมูลทางการบัญชีมีความสำคัญและจำเป็นต่อผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่การบริหารที่สำคัญได้แก่

1. การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดแนวทางในการดำเนินกิจกรรมและการใช้ทรัพยากรของกิจการในอนาคต ในส่วนของการวางแผนการใช้ทรัพยากรนั้น เรียกว่า งบประมาณ
2. การสั่งการ (Directing) ผู้บริหารต้องการข้อมูลทางการบัญชีเพื่อใช้ในการดำเนินงานในแต่ละวัน เป็นข้อมูลในการสั่งการแก่ผู้บริหารหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับยอดขายสินค้าในแต่ละวัน เป็นต้น
3. การควบคุม (Controlling) เป็นการควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ โดยนักบัญชีจะทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงแล้วนำมาเปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า และนำเสนอในลักษณะรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อพิจารณาว่าการดำเนินงานมีประสิทธิภาพหรือไม่ รวมถึงกำหนดแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขด้วย
4. การตัดสินใจ (Decision Making) ข้อมูลทางการบัญชีนับเป็นปัจจัยสำคัญที่ถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์ทางเลือกและตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวของผู้บริหาร เช่น การกำหนดราคาขายของสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่ง เป็นต้น

ผู้ที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดหาข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ โดยให้ทันต่อความต้องการใช้ข้อมูลของผู้บริหารในการวางแผนและควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนมีหน้าที่จัดเตรียมงบและรายงานการเงินสำหรับบุคคลภายนอก ก็คือนักบัญชีที่มีตำแหน่งสูงสุดของฝ่ายบัญชี ซึ่งมีชื่อเรียกแตกต่างกันในแต่ละกิจการ เช่น สมุหบัญชี ผู้จัดการบัญชี ผู้อำนวยการบัญชี ผู้จัดการการเงิน (ดวงมณี โกมารทัต และคณะ, 2544 และเมธากุล เกียรติกระจาย, 2542)

ข้อมูลทางการบัญชีที่จัดทำและนำเสนอให้กับผู้บริหาร เพื่อช่วยในการวางแผน สั่งการ ควบคุม และตัดสินใจ มีดังต่อไปนี้

1. งบประมาณ (Budget)

กชกร เถลิ้มกาญจนา (2544) กล่าวว่า งบประมาณคือ แผนทางการเงินที่แสดงถึงทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ไปในการทำกิจกรรม และสอดคล้องกับเป้าหมายทางการเงินสำหรับแต่ละงวดเวลาในอนาคต งบประมาณจะแสดงภาพรวมของแผนทางการเงินของกิจการสำหรับระยะเวลาหนึ่ง ๆ

ธุรกิจจะจัดทำงบประมาณหลัก ซึ่งเป็นงบประมาณที่สรุปแผนงบประมาณของทุกหน่วยงานในองค์กร จะประกอบด้วยงบประมาณย่อยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกัน งบประมาณหลักประกอบด้วย งบประมาณดำเนินงาน และงบประมาณการเงิน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (สุพาดา สิริกุตตา, 2545 และสมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2545)

1. งบประมาณดำเนินงาน (Operating Budget) เป็นการวางแผนงบประมาณเกี่ยวกับการดำเนินงานของกิจการในอนาคต ประกอบด้วย งบประมาณขาย งบประมาณการผลิต งบประมาณวัตถุดิบทางตรง งบประมาณแรงงานทางตรง งบประมาณค่าใช้จ่ายการผลิต งบประมาณต้นทุนขาย งบประมาณค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร และงบประมาณกำไรขาดทุน

2. งบประมาณการเงิน (Financial Budget) เป็นการวางแผนงบประมาณด้านการเงิน การลงทุนในสินทรัพย์ ทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงิน หรือทรัพยากรทางการเงินที่กิจการมีอยู่ ประกอบด้วย งบประมาณเงินสด งบประมาณการลงทุน งบประมาณงบดุล และงบประมาณงบกระแสเงินสด

การจัดทำงบประมาณนี้ กิจการอาจจัดทำเป็นงบประมาณประจำปี งบประมาณรายไตรมาส งบประมาณรายเดือน หรืองบประมาณรายสัปดาห์ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของกิจการแต่ละประเภท เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการวางแผน ประสานงานระหว่างส่วนงาน ควบคุมการปฏิบัติงาน ประเมินประสิทธิภาพ และสร้างแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน (วิชนีพร เศรษฐศักดิ์โก, 2538)

เพื่อการควบคุมและประเมินประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน กิจการจะทำการเปรียบเทียบข้อมูลในงบประมาณกับข้อมูลจากการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งผลแตกต่างที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นผลต่างที่น่าพอใจ (Favorable Variance) หรือผลต่างที่ไม่น่าพอใจ (Unfavorable Variance) จะถูกนำมาใช้ในการควบคุมหรือปรับปรุงการปฏิบัติงานในงวดนั้นได้ทันเวลา หรืออาจใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ไปใช้ในการวางแผนกำไร หรือจัดทำงบประมาณในงวดถัดไป (วิชนีพร เศรษฐศักดิ์โก, 2538)

2. การวิเคราะห์งบการเงิน (Financial Statement Analysis)

ในการวิเคราะห์งบการเงินเพื่อพยากรณ์ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานในอนาคตของกิจการ เทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์งบการเงินสามารถแบ่งออกได้ 3 วิธีดังนี้

1. การวิเคราะห์ตามแนวโน้มหรือการวิเคราะห์แนวโน้ม หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลรายการเดียวกันเปรียบเทียบกับกันตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป โดยแสดงในรูปจำนวนเงินและอัตราร้อยละที่เปลี่ยนแปลงไปของแต่ละรายงานในงบการเงิน เพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะการขยายตัวหรือเจริญเติบโตของกิจการ การทราบความเปลี่ยนแปลงในรูปจำนวนเงินจะช่วยให้ผู้วิเคราะห์มุ่งเน้นการติดตามข้อมูลที่เป็นปัจจัยสำคัญซึ่งกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรหรือฐานะการเงินของกิจการ สำหรับอัตราร้อยละที่เปลี่ยนแปลงไปจะทำให้ทราบระดับความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงของรายการดังกล่าว (ดวงมณี โกมารทัต และคณะ, 2544)

2. การวิเคราะห์แนวดิ่ง เป็นการวิเคราะห์งบการเงินโดยเปรียบเทียบจากรายการในแต่ละงบเป็นอัตราร้อยละของยอดรวมของงบการเงินนั้น ๆ สำหรับงบดุลจะเปรียบเทียบรายการแต่ละรายการในงบดุลเป็นอัตราร้อยละต่อยอดสินทรัพย์รวมซึ่งกำหนดให้เท่ากับร้อยละ 100 สำหรับงบกำไรขาดทุนจะเปรียบเทียบรายการแต่ละรายการเป็นอัตราร้อยละต่อยอดขายซึ่งกำหนดให้เท่ากับร้อยละ 100 การวิเคราะห์ดังกล่าวจะช่วยให้เห็นถึงโครงสร้างเงินทุนของกิจการ นโยบายของกิจการในการลงทุนในสินทรัพย์แต่ละประเภท ตลอดจนความสามารถในการทำกำไรของกิจการ (ดวงมณี โกมารทัต และคณะ, 2544)

3. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน เป็นเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ในการประเมินฐานะทางการเงินและความสามารถในการทำกำไรของกิจการ โดยใช้ข้อมูลจากงบดุลและงบกำไรขาดทุนมาคำนวณอัตราส่วนทางการเงิน แล้วนำมาวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ของกิจการทางด้านสภาพคล่องทางการเงิน ประสิทธิภาพในการดำเนินงานหรือการใช้สินทรัพย์ ความสามารถในการก่อหนี้ และความสามารถในการหากำไร ทำให้ทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของกิจการได้ โดยนำอัตราส่วนที่คำนวณได้ไปเปรียบเทียบกับ (วันทนี วังศ์ยัง, 2545 และสุพาดา สิริกุดตา, 2545)

อัตราส่วนทางการเงินแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

- อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง (Liquidity ratios) เป็นการวัดสภาพคล่องของกิจการโดยวัดจากความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น
- อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Activity ratios) เป็นการวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารสินทรัพย์ของกิจการ
- อัตราส่วนวัดความสามารถในการก่อหนี้ (Debt or leverage ratios) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นความสามารถในการก่อหนี้ระยะยาวของกิจการ

- อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร (Profitability ratios) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการหารายได้จากการทำงานและการลงทุนในสินทรัพย์ของกิจการ การวิเคราะห์งบการเงินจะไม่มี ความหมายหากปราศจากการเปรียบเทียบ ซึ่งกิจการ อาจจะมีการเปรียบเทียบได้ 3 ลักษณะคือ (วันทนีย์ วงศ์ยัง, 2545)

1. เปรียบเทียบกับข้อมูลในอดีตของกิจการเองโดยใช้งบการเงินเปรียบเทียบ
2. เปรียบเทียบกับงบการเงินของกิจการที่เป็นคู่แข่งกัน
3. เปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน

3. การวิเคราะห์งบกระแสเงินสด

วันทนีย์ วงศ์ยัง (2545) และสุพาดา สิริกุดตา (2545) ได้กล่าวไว้ว่า งบกระแสเงินสด (Statement of Cash Flows) เป็นรายงานที่แสดงถึงกระแสเงินสดรับและกระแสเงินสดจ่ายของธุรกิจ ในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งจะแสดงข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการได้มาและใช้ไปของเงินสดจากการดำเนินงาน การรักษาสภาพทางการเงินและการขยายประสิทธิภาพในการดำเนินงาน พันธะผูกพันทางการเงิน และการจ่ายเงินปันผล การรายงานกระแสเงินสดตามมาตรฐานการบัญชีไทย ฉบับที่ 25 ได้ กำหนดรูปแบบของงบกระแสเงินสดสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้น โดยจำแนกกระแสเงินสดตาม กิจกรรม 3 ประเภท ได้แก่ กิจกรรมการดำเนินงาน กิจกรรมการลงทุน และกิจกรรมการจัดหาเงิน

กิจการสามารถนำข้อมูลจากงบกระแสเงินสดมาใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ สำหรับผู้บริหาร ผู้ลงทุน และเจ้าหนี้ ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงกระแสเงินสดที่กิจการได้รับจากการดำเนินงานตามปกติว่า กิจการได้รับกระแสเงินสดนั้นอย่างต่อเนื่อง และเพียงพอที่จะนำมาใช้ หมุนเวียนในการดำเนินงาน ความสามารถในการชำระหนี้ตามภาระผูกพัน และจ่ายเงินปันผลแก่ผู้ถือหุ้นตามปกติของกิจการ สาเหตุที่ทำให้กำไรสุทธิตามบัญชีในรอบระยะเวลาบัญชีแตกต่างจากกระแสเงินสดสุทธิ ศักยภาพในการสร้างกำไร และจำนวนเงินกู้ยืมเพื่อนำมาใช้ในการลงทุนที่เพียงพอและเหมาะสมของกิจการ (ดวงมณี โกมารทัต และคณะ, 2544 และสุพาดา สิริกุดตา, 2545)

4. การจำแนกต้นทุนตามพฤติกรรม

กิจการที่ผลิตสินค้าส่วนมากแบ่งต้นทุนการผลิตเป็น 3 กลุ่มด้วยกัน คือ (ดวงมณี โกมารทัต และคณะ, 2544 และสุพาดา สิริกุดตา, 2545)

1. วัตถุดิบทางตรง (Direct Materials) คือวัตถุดิบที่เป็นส่วนประกอบหลักของ สินค้าสำเร็จรูป และสามารถวัดจำนวนของวัตถุดิบที่ประกอบเป็นสินค้าสำเร็จรูปแต่ละหน่วยได้ สะดวก

2. แรงงานทางตรง (Direct Labor) คือแรงงานที่ทำการผลิตสินค้าโดยตรง และสามารถวัดปริมาณชั่วโมงแรงงานที่ใช้ในการผลิตสินค้าสำเร็จรูปแต่ละหน่วยได้สะดวก

3. ค่าใช้จ่ายการผลิต (Manufacturing Overhead Costs) เป็นต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตทั้งหมด ยกเว้นวัตถุดิบทางตรงและแรงงานทางตรง ค่าใช้จ่ายการผลิตได้แก่ วัตถุดิบทางอ้อม แรงงานทางอ้อม ค่าซ่อมบำรุง ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเสื่อมราคา ค่าเบี้ยประกันภัย และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงงานเท่านั้น

สำหรับต้นทุนอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้า สามารถจำแนกเป็นค่าใช้จ่ายในการขายและค่าใช้จ่ายในการบริหาร เช่น ค่าโฆษณา ค่านายหน้า เงินเดือนพนักงานขาย เงินเดือนผู้บริหาร ค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์สำนักงาน เป็นต้น

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของปริมาณกิจกรรมของกิจการ ต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นในกิจการ ไม่ว่าจะเป็ต้นทุนการผลิตหรือต้นทุนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิต อาจมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลง หรืออาจไม่มีการเปลี่ยนแปลง ถ้าผู้บริหารสามารถทราบถึงพฤติกรรมของต้นทุนที่จะเกิดขึ้นในกิจการได้ว่า การเปลี่ยนแปลงของต้นทุนที่เกิดขึ้นนั้น เป็นปริมาณเงินที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงเท่าใด จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถนำไปวางแผนและควบคุมการดำเนินงานของกิจการได้ พฤติกรรมของต้นทุนแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ แบบผันแปรและคงที่

ต้นทุนผันแปร (Variable Costs) เป็นต้นทุนที่ผันแปรไปตามสัดส่วนของการเปลี่ยนแปลงของระดับกิจกรรม กิจกรรมอาจเป็นจำนวนหน่วยผลิต จำนวนหน่วยขาย หรือจำนวนชั่วโมงที่ทำงาน เป็นต้น ตัวอย่างของต้นทุนผันแปรได้แก่ วัตถุดิบทางตรง แรงงานทางตรง ค่านายหน้าในการขาย เป็นต้น

ต้นทุนคงที่ (Fixed Costs) เป็นต้นทุนที่มีลักษณะคงที่ ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามระดับของกิจกรรม ต้นทุนคงที่รวมจะคงที่ตลอดเวลา ตัวอย่างเช่น เงินเดือนผู้บริหาร ค่าเสื่อมราคาอาคาร โรงงานและอุปกรณ์

5. ต้นทุนการผลิตสินค้าต่อหน่วย

วันทนีย์ วงศ์ยั้ง (2545) และสมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2545) กล่าวถึงการคิดต้นทุนของสินค้าไว้ว่า ต้นทุนการผลิตสินค้าสามารถคำนวณได้ 2 วิธี คือ วิธีต้นทุนเต็ม (Full Costing) และวิธีต้นทุนตรง (Direct Costing) หรือวิธีต้นทุนผันแปร (Variable Costing)

ต้นทุนการผลิตสินค้าตามวิธีต้นทุนเต็ม ต้นทุนการผลิตสินค้าจะเป็นต้นทุนในการผลิตสินค้าทั้งหมด ได้แก่ วัตถุดิบทางตรง แรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิตทั้งผันแปรและคงที่ การคิดต้นทุนสินค้าตามวิธีต้นทุนเต็มนี้จะใช้ในการนำเสนอรายงานผลการดำเนินงานให้กับบุคคลภายนอก

สำหรับต้นทุนการผลิตสินค้าตามวิธีต้นทุนตรง ต้นทุนการผลิตสินค้าจะเป็นต้นทุนการผลิตขั้นแปรเท่านั้น คือ วัตถุดิบทางตรง แรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิตขั้นแปร สำหรับค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ถือเป็นค่าใช้จ่ายประจำงวดเหมือนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร การคิดต้นทุน สินค้าตามวิธีต้นทุนตรงนี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจตั้งราคาขายและควบคุมต้นทุนของกิจการ

6. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน ปริมาณ กำไร (Cost-Volume-Profit Analysis)

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2545) และสุพาดา สิริกุตตา (2545) กล่าวว่า การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน ปริมาณ กำไร เป็นข้อมูลที่จะสามารถช่วยให้ฝ่ายบริหารนำไปใช้ในการวางแผนพิจารณาและตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การตั้งราคาขาย การเลือกกลยุทธ์การตลาด การวางแผนทางด้านกำไร เป็นต้น โดยการวิเคราะห์นี้จะจำแนกต้นทุนตามพฤติกรรมของต้นทุน คือ ต้นทุนขั้นแปร ประกอบด้วย ต้นทุนการผลิตขั้นแปรและค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารขั้นแปร และต้นทุนคงที่ ประกอบด้วย ต้นทุนการผลิตคงที่และค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารคงที่

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน ปริมาณ กำไร จะมีการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break-even-point Analysis) เพื่อคำนวณหาจำนวนหน่วยของสินค้าที่ขายหรือปริมาณยอดขายที่ทำให้ยอดขายหรือรายได้ของกิจการเท่ากับต้นทุนที่เกิดขึ้นทั้งหมด และการวิเคราะห์เกี่ยวกับการวางแผนกำไร (Profit Planning) เพื่อคำนวณหาปริมาณขายหรือยอดขายที่จะทำให้คุ้มกับค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนที่เกิดขึ้นและยังทำให้กิจการมีกำไรตามที่ต้องการ ซึ่งเป็นเทคนิคในการตัดสินใจของฝ่ายบริหารสำหรับการวางแผนและควบคุมการดำเนินงาน ตลอดจนการกำหนดนโยบายทางการตลาดของธุรกิจ

7. ต้นทุนกิจกรรม (Activity-Based Costing)

ชั้นยกร สุทธิทวี (2546) วัชณีกร เศรษฐสุตโก (2538) และวันทนีย์ วงศ์ยัง (2545) กล่าวว่า การบัญชีต้นทุนกิจกรรม เป็นการจัดสรรค่าใช้จ่ายการผลิตโดยใช้จำนวนกิจกรรมที่ผลิตภักณ์นั้น ๆ ใช้เป็นตัวหลักค้ำต้นทุน (Cost Driver) ใให้กับผลิตภักณ์ ซึ่งจะทำให้ต้นทุนผลิตภักณ์มีความถูกต้องยิ่งขึ้น แทนการจัดสรรค่าใช้จ่ายการผลิตแบบเดิมที่ใช้เกณฑ์ชั่วโมงแรงงานทางตรง ชั่วโมงเครื่องจักร หรือหน่วยสินค้าที่ผลิต ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้การจ้ดสรรจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร การบัญชีต้นทุนกิจกรรมจะเน้นการบริหารต้นทุนโดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็นกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการสั่งซื้อ กิจกรรมการเบิกวัสดุ/วัตถุดิบ กิจกรรมการซ่อม

บำรุง กิจกรรมการบรรจุหีบห่อ เป็นต้น กิจกรรมจะใช้เป็นจุดรวบรวมต้นทุน ต้นทุนจะถูกแบ่งตามกิจกรรม และกิจกรรมจะถูกแบ่งให้กับผลิตภัณฑ์ โดยพิจารณาว่าผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดใช้กิจกรรมใดบ้าง

เมื่อการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์มีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น โดยสามารถสะท้อนให้เห็นถึงปริมาณการใช้ทรัพยากรที่ถูกต้อง ส่งผลให้การตัดสินใจในการตั้งราคาเป็นไปอย่างถูกต้อง และสามารถปรับเปลี่ยนราคาเพื่อการแข่งขันได้ง่ายขึ้น

8. การรายงานจำแนกตามส่วนงาน

กาญจนา ศรีพงษ์ (2540) และดวงมณี โกมารทัต และคณะ (2544) ได้กล่าวว่า การจัดทำรายงานของส่วนงาน (Segmented Reporting) เป็นการจัดทำงบกำไรขาดทุน ซึ่งรายงานเฉพาะผลการดำเนินงานของแต่ละส่วนงานของกิจการ โดยใช้วิธีต้นทุนตรงในการจัดทำงบกำไรขาดทุน การจัดทำรายงานจำแนกตามส่วนงานนั้นอาจจัดทำโดยจำแนกตามหน่วยงานต่าง ๆ แผนกต่าง ๆ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ฝ่ายบริหารต้องการทราบข้อมูลต้นทุน หรือรายได้ เช่น เขตการขาย แผนกผลิต แผนกขาย ผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด เพื่อให้ผู้บริหารสามารถใช้เป็นเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงานของแต่ละส่วนงานได้

9. การรายงานจำนวนของเสียที่ตรวจพบและสินค้าที่ชำรุด เสื่อมสภาพ

กชกร เกลิมกาญจนา (2544) กล่าวเกี่ยวกับของเสียว่า ของเสียเป็นปัญหาที่กิจการที่ทำการผลิตสินค้าต้องประสบอยู่เสมอ ซึ่งอาจเกิดขึ้นเนื่องจากสภาพการผลิตปกติ และการผลิตที่ผิดปกติ ฝ่ายบริหารจะต้องทำการวางแผนและควบคุมการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้เกิดของเสียจากกระบวนการผลิตให้น้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

การรายงานเกี่ยวกับของเสียเพื่อนำเสนอให้กับผู้บริหารนั้น ควรระบุค่าของเสียนั้นเป็นของเสียตามปกติ ซึ่งเป็นของเสียที่เกิดขึ้นในระดับที่การผลิตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หรือของเสียผิดปกติ ซึ่งเป็นของเสียที่ไม่ควรเกิดขึ้นหากฝ่ายบริหารได้กำหนดให้มีการวางแผนและควบคุมการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว เพื่อใช้ในการประเมินประสิทธิภาพของการผลิต และหาแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงการควบคุมการผลิตในอนาคตด้วย

นอกจากนี้ กิจการอาจตรวจสอบพบสินค้าที่ผลิตและรอจำหน่ายชำรุดหรือเสื่อมสภาพ เนื่องมาจากสินค้าบางชนิดอาจมีลักษณะเสื่อมสภาพเร็ว ทำให้สินค้านั้นมีประสิทธิภาพลดลง ดังนั้นการรายงานผลการตรวจสอบเกี่ยวกับสินค้าที่ชำรุดหรือเสื่อมสภาพจะเป็นข้อมูลป้อนกลับที่ช่วยให้ผู้บริหารนำไปประกอบการวางแผนและควบคุมการผลิตให้มีประสิทธิภาพ

10. การวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจในกรณีต่าง ๆ

ดวงมณี โกมารทัต และคณะ (2544) สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2544) และ สุพาตาศิริกุตตา (2545) ได้กล่าวเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลต้นทุนเพื่อการตัดสินใจไว้ว่า การตัดสินใจนับเป็นหน้าที่หลักของฝ่ายบริหาร ซึ่งมีความยุ่งยากและซับซ้อน ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่าง ๆ ภายใต้สถานการณ์ที่กิจการประสบอยู่ในขณะนั้น ผู้บริหารจะต้องตัดสินใจว่าจะขายผลิตภัณฑ์ใด จะใช้วิธีการผลิตแบบใด ควรจะซื้อหรือผลิตชิ้นส่วนเอง ควรใช้ช่องทางการจำหน่ายใด ควรรับคำสั่งซื้อพิเศษหรือไม่ และปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย ต้นทุนนับเป็นข้อมูลที่จะช่วยในการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ ซึ่งนักบัญชีจะต้องจัดเตรียมข้อมูลต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสนอต่อฝ่ายบริหาร เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ของกิจการ

ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เป็นต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหรือทางเลือกที่ผู้บริหารจะต้องพิจารณาเพื่อการตัดสินใจ ได้แก่ ต้นทุนส่วนแตกต่าง (Differential Cost) เป็นต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เนื่องจากการตัดสินใจเปลี่ยนวิธีปฏิบัติเดิมเป็นวิธีปฏิบัติใหม่ หรือเลือกทางใดทางหนึ่งแทนทางเลือกอื่น ต้นทุนที่หลีกเลี่ยงได้ (Avoidable Cost) เป็นต้นทุนที่ยังคงมีอยู่ หากกิจการยังคงกระทำกิจกรรมนั้นอยู่ แต่ถ้ากิจกรรมนั้นถูกยกเลิก ก็สามารถระงับหรือตัดทอนต้นทุนดังกล่าวได้ และต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) เป็นมูลค่าผลตอบแทนที่กิจการจะต้องสูญเสียไปจากการตัดสินใจเลือกโครงการใดโครงการหนึ่ง

ดังนั้นการนำเสนอข้อมูลต้นทุนเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจของฝ่ายบริหารควรนำเสนอเฉพาะข้อมูลต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเท่านั้น ซึ่งอาจแตกต่างกันในแต่ละกรณี ในการดำเนินงาน ผู้บริหารอาจจะต้องตัดสินใจในกรณีต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. การตัดสินใจรับคำสั่งซื้อพิเศษ

ในบางครั้ง กิจการอาจได้รับคำสั่งซื้อเพิ่มในราคาพิเศษ ซึ่งอาจมีราคาต่ำกว่าปกติ การตัดสินใจรับคำสั่งซื้อพิเศษจะพิจารณาจากรายได้ส่วนเพิ่ม (Differential Revenue) และต้นทุนส่วนเพิ่ม (Differential Cost) นอกจากนี้ ฝ่ายบริหารจะต้องพิจารณาถึงปัจจัยอื่นเพิ่มเติมด้วย เช่น ผลกระทบกับยอดขายเดิมของกิจการ หากมีการติดต่อกับต่างประเทศก็ต้องให้ความสำคัญกับกฎหมายด้านการค้าระหว่างประเทศนั้น ๆ ด้วย

2. การตัดสินใจผลิตเองหรือซื้อจากบุคคลภายนอก

การตัดสินใจที่จะผลิตชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ขึ้นใช้เอง หรือควรซื้อจากบุคคลภายนอกนั้น ผู้บริหารจะต้องพิจารณาถึงต้นทุนส่วนเพิ่มที่จะเกิดขึ้นในการผลิตเอง นอกจากนี้ผู้บริหารควรพิจารณาถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่สำคัญ เช่น ความชำนาญและประสบการณ์ในการผลิต ตลอดจนคุณภาพของชิ้นส่วนที่ทำการผลิตเอง กำลังการผลิตที่เหลืออยู่ หรือการเพิ่มการ

ผลิตในอนาคต ซึ่งอาจจะต้องใช้กำลังการผลิตส่วนเกินที่มีอยู่ ความสัมพันธ์กับผู้จัดจำหน่ายชิ้นส่วน เป็นต้น

3. การตัดสินใจจำหน่ายทันทีหรือผลิตต่อ

ในกรณีที่การผลิตสินค้ามีขึ้นตอนในการผลิตหลายขั้นตอน ผลิตภัณฑ์อาจจะสามารถขายในระหว่างขั้นตอนการผลิตบางช่วงได้ หรือทำการผลิตต่อไปเพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะส่งผลให้ราคาขายสูงขึ้น กิจการจึงมักเกิดปัญหาในการตัดสินใจว่า ควรจะขายผลิตภัณฑ์นั้นทันทีหรือผลิตต่อเพื่อขายในภายหลัง ข้อมูลที่จะช่วยในการตัดสินใจก็คือ รายได้ส่วนเพิ่มจากการผลิตต่อและต้นทุนส่วนเพิ่มจากการผลิตต่อ

4. การยกเลิกสายการผลิตที่ให้ผลขาดทุน

เมื่อผลิตภัณฑ์บางชนิดของกิจการมีผลการดำเนินงานขาดทุน ผู้บริหารอาจจะพิจารณาที่จะยกเลิกการผลิตผลิตภัณฑ์นั้นลง โดยเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนที่ลดลงหรือต้นทุนที่หลีกเลี่ยงได้จากการยกเลิกผลิตภัณฑ์นั้น กับรายได้ที่ลดลงจากการยกเลิกการผลิตหรือจำหน่ายผลิตภัณฑ์นั้น ต้นทุนที่ลดลงหรือหลีกเลี่ยงได้ก็คือ ต้นทุนผันแปรทั้งหมดของการผลิตผลิตภัณฑ์นั้น เช่น วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง ค่าขายหน้าในการขาย ค่าโฆษณา เป็นต้น และต้นทุนคงที่บางส่วนที่เป็นต้นทุนโดยตรงของการผลิตผลิตภัณฑ์นั้น เมื่อยกเลิกผลิตภัณฑ์นั้นลง ต้นทุนคงที่นั้นจะไม่เกิดขึ้น

นอกจากนี้ ผู้บริหารควรคำนึงถึงปัจจัยในเชิงคุณภาพในการยกเลิกสายการผลิตก็คือ ชื่อเสียงและผลกระทบที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชนิดอื่น ๆ ของกิจการ ขวัญกำลังใจของพนักงาน เนื่องจากการปลดพนักงานออก รวมถึงความสามารถในการบริหารทรัพยากรในการผลิตที่ว่างลงด้วย

5. การส่งเสริมผลิตภัณฑ์เมื่อมีข้อจำกัดด้านทรัพยากร

ปัญหาอย่างหนึ่งที่ฝ่ายบริหารจะต้องตัดสินใจก็คือ กิจการจะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างไร ข้อจำกัดทางด้านทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เช่น เครื่องจักรที่มีชั่วโมงการทำงานจำกัด จำนวนวัตถุดิบที่มีอยู่อย่างจำกัด ตลอดจนข้อจำกัดด้านการตลาด หรือความต้องการของผู้บริโภคในผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด ผู้บริหารหรือฝ่ายบริหารจะต้องทำการตัดสินใจกำหนดสัดส่วนการผลิตและการจำหน่ายของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด เพื่อให้กิจการได้รับผลประโยชน์สูงสุด หรือก่อให้เกิดจำนวนกำไรส่วนเกินโดยรวมสูงสุด สำหรับต้นทุนคงที่เป็นรายการที่ไม่มีผลกระทบจากการตัดสินใจ

ในการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ เช่น การตัดสินใจยอมรับคำสั่งซื้อพิเศษ การตัดสินใจว่าจะผลิตเองหรือซื้อจากบุคคลภายนอก การยกเลิกสายการผลิตที่ให้ผลขาดทุน และปัญหาอื่น ๆ ฝ่ายบริหารจะต้องพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินก่อนที่จะทำการตัดสินใจ ข้อมูลที่ไม่เป็นตัวเงินได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับตลาด ลูกค้า คู่แข่งขัน ฯลฯ ส่วนข้อมูลที่เป็นตัวเงินได้แก่ รายได้และต้นทุนที่เกิดขึ้นในทางเลือกต่าง ๆ นักบัญชีจึงควรรวบรวมรายได้และต้นทุนที่เกิดขึ้นในแต่ละทางเลือกอย่างชัดเจน เพื่อให้ฝ่ายบริหารได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเหมาะสมในแต่ละทางเลือก

11. การประเมินค่าโครงการลงทุน

ดวงมณี โกมารทัต และคณะ (2544) สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2545) และ สุพาดา สิริกุดตา (2545) ได้กล่าวว่าการลงทุนในโครงการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการซื้อเครื่องจักรใหม่ หรือเริ่มผลิตสินค้าใหม่ โครงการเหล่านี้มักต้องใช้เวลาลงทุนจำนวนมาก และใช้เวลานานในการคืนทุน ผู้บริหารจึงต้องตัดสินใจจัดสรรเงินลงทุนที่มีอยู่จำกัดให้ได้รับประโยชน์สูงสุด โดยอาศัยวิธีการประเมินโครงการลงทุนดังต่อไปนี้

1. ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) เป็นการประมาณช่วงระยะเวลาของเงินที่ลงทุนไปที่จะได้รับเงินสดกลับคืนมาเท่ากับจำนวนเงินที่ได้ลงทุน
2. มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) เป็นการวิเคราะห์โครงการลงทุนโดยการเปรียบเทียบเงินสดลงทุนเริ่มแรกกับมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดสุทธิ
3. อัตราผลตอบแทนคิดลด หรืออัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return: IRR) เป็นการคำนวณหาอัตราคิดลด (Discount Rate) ที่มีผลทำให้มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่ได้รับในอนาคตเท่ากับเงินลงทุนที่จ่ายเริ่มแรก
4. ดัชนีการทำกำไร (Profitability Index) เป็นอัตราส่วนระหว่างมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดสุทธิตั้งแต่ปีแรกกับจำนวนเงินที่จ่ายลงทุนเริ่มแรก เมื่อกิจการมีทรัพยากรหรือเงินลงทุนจำกัด และมีโครงการให้เลือกหลายโครงการ บางครั้งโครงการต่าง ๆ ที่นำมาวิเคราะห์มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากัน ในการจัดลำดับของโครงการ กิจการควรพิจารณาจากดัชนีการทำกำไร โดยเลือกโครงการที่มีค่าดัชนีสูงกว่าก่อน

หลังจากที่ผู้บริหารได้ตัดสินใจเลือกโครงการลงทุนแล้ว จะต้องมีการติดตามตรวจสอบโครงการลงทุนนั้นว่าได้มีการดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้หรือไม่ เพื่อป้องกันข้อผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นและสามารถแก้ไขปรับปรุงได้ทันเวลา ตลอดจนช่วยให้ผู้บริหารทราบถึงโครงการที่ควรจะสนับสนุนหรือโครงการที่ควรยกเลิกก่อนที่จะเกิดความเสียหายในอนาคต

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2544) กล่าวถึงลักษณะของข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารว่า ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารที่ดี และเหมาะสมต่อการตัดสินใจของผู้บริหารควรมีลักษณะ ดังนี้

1. เป็นข้อมูลที่มีความถูกต้องหรือมีการพยากรณ์ที่ใกล้เคียงความจริงที่จะเกิดขึ้นมากที่สุด
2. ข้อมูลจะต้องรวดเร็วและทันเวลาสำหรับการตัดสินใจ
3. ข้อมูลจะต้องมีความกะทัดรัด ชัดเจน และสมบูรณ์
4. ข้อมูลที่ได้จะต้องคำนึงถึงต้นทุน และผลตอบแทน

ถ้าข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารมีลักษณะดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้บริหารก็จะได้รับประโยชน์จากการนำข้อมูลทางการบัญชีมาใช้ในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

บุตรี เทียศิริเพชร (2545) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจในจังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาพบว่า ธุรกิจส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดย่อม ส่วนใหญ่ยังไม่มีการจัดทำงบการเงินภายในเพื่อการบริหาร มีเพียงการจัดทำงบดุลและงบกำไรขาดทุนรายปีเท่านั้น มีการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการเสียภาษี การใช้ข้อมูลเพื่อการบริหารจะใช้วิธีเปรียบเทียบงบการเงินของกิจการงวดปัจจุบันกับงวดก่อน และวิเคราะห์อัตราส่วนการทำกำไร มีการวิเคราะห์ต้นทุนเพื่อตั้งราคาขายเท่านั้น

สำหรับธุรกิจขนาดใหญ่ขึ้น ส่วนใหญ่มีการจัดทำบัญชีโดยพนักงานบัญชีของกิจการเอง และทำด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีการจัดทำงบการเงินภายในเพื่อการบริหารและมีการจัดทำงบการเงินระหว่างงวดบ้างโดยเฉพาะงบรายเดือน ส่วนงบกระแสเงินสดยังมีการจัดทำน้อย มีการวิเคราะห์งบการเงินแนวดิ่งและแนวนอน และมีการวิเคราะห์อัตราส่วนการทำกำไรและสภาพคล่อง ตลอดจนวิเคราะห์ต้นทุนเพื่อตั้งราคาขายและวางแผนกำไรด้วย

สำหรับความต้องการในการพัฒนาในอนาคต กิจการจะมีการจัดทำบัญชีโดยพนักงานบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ และจัดทำงบการเงินภายในเพื่อการบริหารมากขึ้น ส่วนการพัฒนาการใช้ข้อมูลบัญชีนั้นมีแนวโน้มจะใช้เพื่อการบริหารมากกว่าเพื่อการเสียภาษี สำหรับเทคนิคในการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินยังคงใช้วิธีการเปรียบเทียบงบการเงินของกิจการงวดปัจจุบันกับงวดก่อน ส่วนปัญหาในการจัดทำและการใช้ข้อมูลทางการบัญชียังอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากธุรกิจส่วนใหญ่มีการจัดทำงบการเงินไม่สมบูรณ์ และไม่มีการใช้ข้อมูลเพื่อการบริหาร

ศรีเพ็ญ วงษ์เขียว (2543) ได้ศึกษาถึงการใช้อัตราส่วนทางบัญชีเพื่อการวางแผน และควบคุมของธุรกิจผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อส่งออกในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ธุรกิจผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อส่งออกในจังหวัดเชียงใหม่มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดทำบัญชีเพื่อใช้ในการเสียภาษีอากรมากกว่าเพื่อใช้ในการบริหารงาน ข้อมูลสารสนเทศของต้นทุนการผลิตจะถูกนำไปใช้ในการคำนวณต้นทุนการผลิตและควบคุมด้านต้นทุนการผลิต การวางแผนการผลิต ข้อมูลสารสนเทศของยอดขายหรือรายรับและรายจ่ายจะถูกนำไปใช้ในการกำหนดราคาขาย การติดตามลูกหนี้และการพิจารณาให้เครดิตแก่ลูกหนี้ รวมทั้งการวิเคราะห์สภาพคล่อง และควบคุมค่าใช้จ่ายของกิจการ

รูปแบบของรายงานที่ต้องการเป็นรายงานทางการเงินที่มีการวิเคราะห์เปรียบเทียบ รวมทั้งรายงานที่ไม่เป็นตัวเงิน ข้อมูลในรายงานเป็นข้อมูลปัจจุบัน ข้อมูลในอดีตย้อนหลัง 3 ปี และข้อมูลที่มีการพยากรณ์ในอนาคต ระยะเวลาการรายงานเป็นรายเดือน รายสัปดาห์ และรายวัน

ข้อมูลสารสนเทศทางการเงินที่นำไปใช้ในการวางแผนและควบคุมแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

1. ข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารระดับสูง ลักษณะของรายงานเป็นรายงานสรุปผลการดำเนินงาน รายงานพยากรณ์และแนวโน้มในอนาคต ระยะเวลาของรายงานเป็นรายเดือน ไตรมาส และรายปี เพื่อใช้ในการวางแผนกลยุทธ์
2. ข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารระดับกลาง รายงานมีลักษณะเป็นรายงานที่วัดผลการปฏิบัติงานในแต่ละด้าน การเปรียบเทียบข้อมูล ระยะเวลาของรายงานเป็นรายสัปดาห์ และรายเดือน สำหรับใช้ในการวางแผนดำเนินงาน
3. ข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารระดับล่าง รายงานมีลักษณะเป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำวันของแต่ละแผนกเพื่อใช้ในการควบคุมการปฏิบัติงาน

ในการนำระบบสารสนเทศเข้ามาใช้ในการจัดการด้านฐานข้อมูลทางการเงินทำให้สารสนเทศที่ได้มีความถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลาต่อการนำไปใช้ และสามารถจัดทำรายงานในรูปแบบต่าง ๆ ตามที่ต้องการให้กับผู้บริหารได้